

*Specifické problémy
zapojení seniorů do kulturně
edukačních aktivit*

DOSPĚLÍ

*neformální a
informální
učení*

L
I
F
E
L
O
N
G

*vzdělávání
dospělých ve
formálních
vzdělávacích
programech*

INFORMÁLNÍ

L I F E W I D E

L E A R N I N G

FORMÁLNÍ

*informální
a neformální
vzdělávání a
učení*

L
E
A
R
N
I
N
G

*počáteční
vzdělávání a
učení*

DĚTI

ANDRAGOGIKA

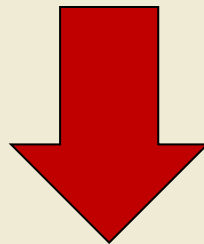
STÁŘÍ

OD KDY MŮŽE BÝT ČLOVĚK POVAŽOVÁN ZA STARÉHO?

- ▶ Ten jistý člověk může prokazovat pokles výkonnosti v určité oblasti, zatímco výkon v jiné oblasti stoupá, příp. je stabilizovaný
- ▶ někteří lidé si zachovávají svěžest a duševní i tělesnou zdatnost do vysokého věku, zatímco jiní vykazují známky stárnutí velmi brzy

**ČLOVĚK JE STARÝ, KDYŽ HO SPOLEČNOST, DO
KTERÉ NÁLEŽÍ, ZA STARÉHO POVAŽUJE.**

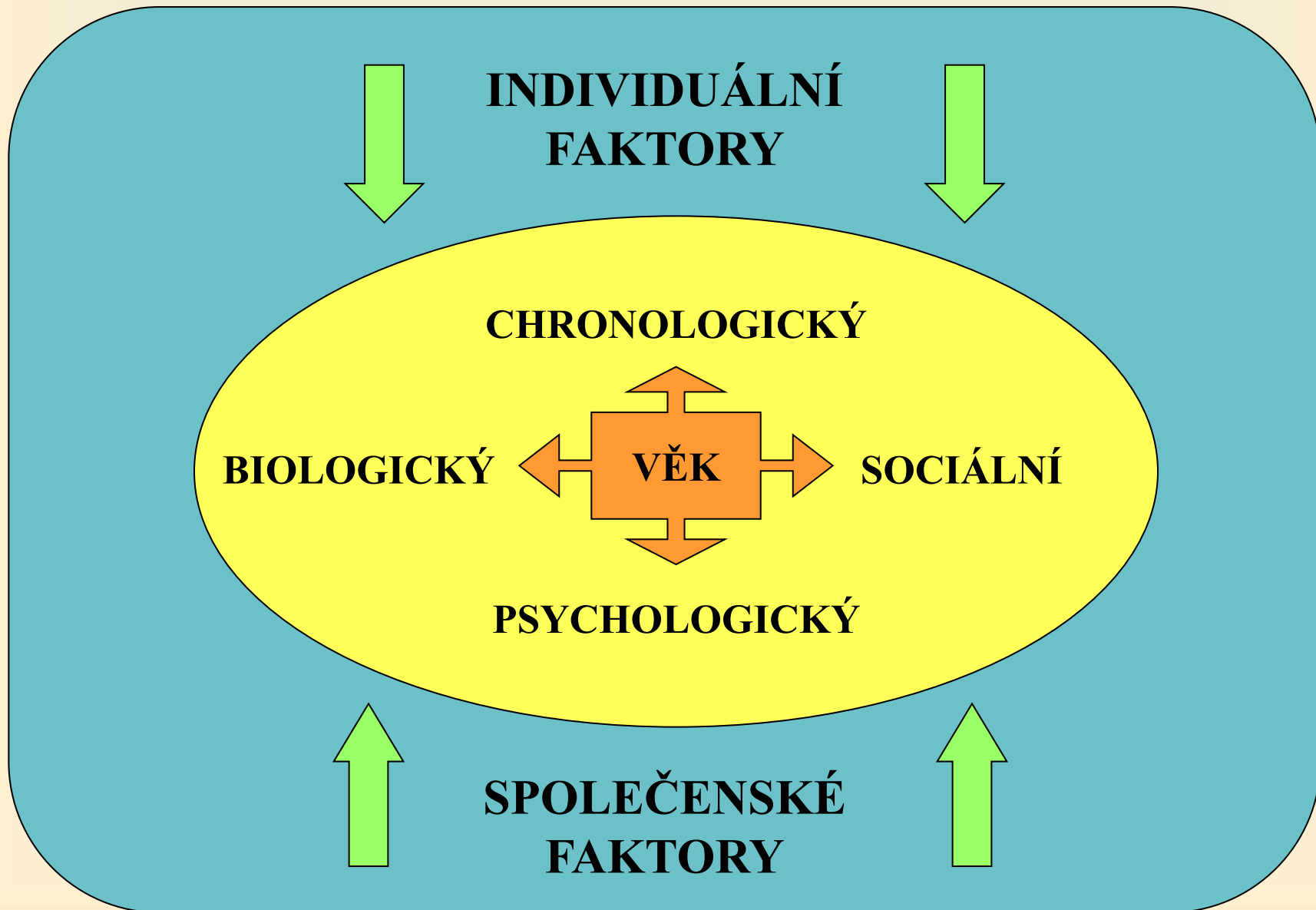
Verdi složil operu Falstaff v 80 letech.

*Tizian maloval až do své smrti v 99 letech, kdy zemřel
na mor.*

Arthur Rubinstein koncertoval i v sedmdesátce.

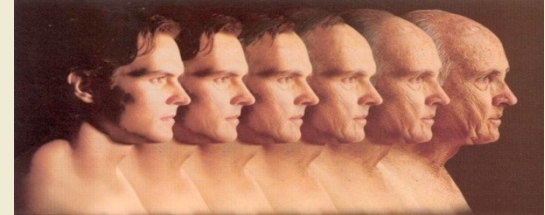
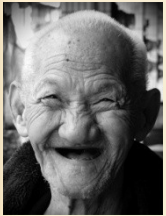
Picasso zemřel v 91 letech.

Otakar Vávra si udržoval aktivitu do stovky.

Obyvatelé vyspělých zemí se dožívají stále vyššího věku. Zároveň jsou mnohem déle tělesně zdatní a méně nemocní.

Epidemiologové a demografové uvádějí, že současní šedesátníci jsou biologicky zhruba o pět let mladší než šedesátiletí v předchozí generaci.

(Staudinger, Baumert, 2009)

Prodlužování střední délky života je způsobeno skutečností, že lidé dříve častěji umírali v mladším věku. Maximální délka života proto zůstává bez výraznějších změn

DEMOGRAFICKÁ SITUACE V ČR

- Senioři (65+) tvoří v ČR cca **15 %** populace
- Za 30 let bude v seniorském věku každý třetí obyvatel
- Od roku 1997 dochází ke zvyšování rozdílu mezi počtem jedinců 60+ a dětskou složkou populace
- Potenciální problémy: ekonomické, sociální, kulturní...
- Skoro polovina obyvatelstva pohlíží na stárnutí populace jako na zásadní problém (mezigenerační solidarita)
- Senioři chápáni jako homogenní skupina, která je stigmatizována celou řadou negativních stereotypů.
- „Postprofesionální doba“: zkušenost přestává platit jako hodnota, oceňuje se dynamičnost, inovace, kreativita.

Výzvy a příležitosti

- Kontinuální zlepšování kvality života seniorů
- Ve vyspělých zemích vlastní spotřebitelé nad 50 let až 75 % národního bohatství a realizují cca 50 % všech nákupů zboží střednědobého a dlouhodobého charakteru
- Každá další generace vykazuje vyšší vzdělanostní a profesní úroveň v porovnání s generací předcházející
- V oblasti služeb rapidně narůstá počet aktivit a výrobků, určených exkluzivně pro tuto cílovou skupinu.
- Pozitivní roli hraje rovněž rozsáhlá medializace seniorského „problému“
- Jednou z oblastí, kde můžeme vzrůstající zájem o problematiku seniorů zaznamenat asi nezřetelněji, je sféra edukačních aktivit

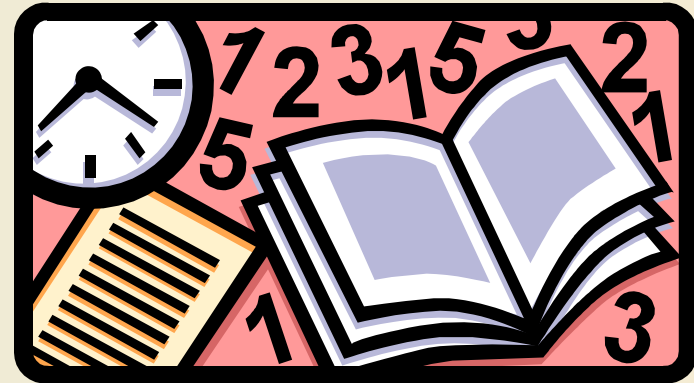
MOTIVY ÚČASTI SENIORŮ NA EDUKAČNÍCH AKTIVITÁCH

- ➡ smysl života, perspektiva
- ➡ naplnění volného času
- ➡ saturace vlastního zájmu
- ➡ kompenzace
- ➡ aktivizace, udržování kognitivních funkcí
- ➡ sociální kontakty
- ➡ posílení identity, důstojnosti, sebeúcty
- ➡ prožitek úspěchu

Rozvíjení schopnosti učit se je velmi různorodý proces, který ovlivňují prvky:

- *Fyziologické*
- *Psychologické*
- *Sociální*

Poznání zákonitostí procesu učení je nezbytným předpokladem dosažení úspěchu v učení

**VZDĚLÁVÁNÍ
SENIORŮ NEBO
VZDĚLÁVÁNÍ
PRO SENIORY
???**

VĚKOVÝ MAINSTREAMING

Integrace určitého tématu nebo problému do agenturních procesů, formulování politik, jejich plánování, rozhodování o těchto politikách, do jejich realizace a vyhodnocování.

- ➡ **přístupnost staveb:** užívání staveb, volný pohyb, odstraňování bariér, zabránění vzniku nových
- ➡ **dopravní přístupnost:** bezbariérovost, dostupnost, jízdní řády, signalizační a informační prostředky
- ➡ **přístupnost informací:** dostupnost, povědomí, digitalizace, srozumitelnost
- ➡ **prostorová organizace:** místa na odpočinek, opory, protiskluzové a stabilizační prvky, vzdálenost (max. 350-450 m bez zastávky), prahy, schody, úzké dveře, nízký nábytek
- ➡ **smyslové podněty:** intenzita osvětlení, hlasitost výkladu, přiměřená velikost, kontrast a grafika učebních materiálů